

مصاحبه با حجت‌الاسلام قرائتی
نمایندگامام در نهضت سوادآموزی

تعلیم بشر رسالت پیامبران

را بر پیشرفت سریع این حرکت سد کرده و این نهضت آنچنان که باید و شاید نتوانست عفونت بیسوادی را از این خطه شاه زده بزاید... اما با اینحال امید می‌رود با انتخاب نماینده جدید امام در این ارگان انقلابی و تغییر و تحولات صورت گرفته هر چه زودتر با استفاده از نیروهای مخلص و معتقد به جمهوری اسلامی بیسوادی از جامعه ایران ریشه کن شود.

بتازگی نهضت سوادآموزی طرحی را برنامه ریزی و به تصویب هیات دولت جمهوری اسلامی رسانده است. بدلیل حضور جهاد سازندگی در روستاها و پیوند تنگاتنگ و معنوی که بین جهادگران و روستائیان موجود است، جهاد سازندگی می‌باید نقش فعالی در پیاده کردن این طرح بر عهده بگیرد. لذا بر آن شدیم تا مصاحبه‌ای در این خصوص با حجت الاسلام قرائتی نماینده امام در نهضت سوادآموزی، در باره طرح جدید سوادآموزی داشته باشیم، متن زیر حاصل این گفتگو است:

می‌گردد: فرموده حضرت علی (ع)، که هر کس بمن کلمه‌ای بیاموزد، غلام او خواهم بود، و یا مکتب ۴ هزار نفری امام صادق (ع) همه نشان دهنده اهمیت تعلیم و تعلم در اسلام است.

متأسفانه در جامعه اسلامی ما مخصوصاً در روستاها از این امر مهم غفلت شده و تعداد کثیری از امت انقلابی ما بویژه روستائیان، از نعمت خواندن و نوشتن بی بهره می‌باشند و این یک ضعف چشمگیر برای جامعه انقلابی است که مدعی پیروی از رسول الله (ص) و ائمه هدی (ع) است.

پس از پیروزی انقلاب، نهضت سوادآموزی گرچه با اهداف عالی شروع بکار کرد اما عدم برنامه ریزی صحیح و مشکلات بسیار، راه

بسمه تعالی

تعلیم و تعلم عبادت است (امام خمینی)
مکتب اسلام نظر ویژه‌ای به مسأله تعلیم و تعلم دارد، قرآن کریم وظیفه و رسالت پیامبران را که در آیه شریفه ۱۵۱ سوره بقره بیان نموده، پس از تلاوت و یادآوری آیات حق و تزییکه امت، تعلیم بشر قرار داده است، و رسالت پیامبر را در یاد دادن آنچه که مردم نمیدانستند مقرر داشته است:

کما ارسلنا فیکم رسولا منکم یتلوا علیکم آیاتنا و یزکیکم و یعلمکم الکتاب و الحکمة و یعلمکم ما لم تکنوا تعلمون
از سوی دیگر با نگاهی به روایات و سیره ائمه هدی (ع) جایگاه تعلیم و تعلم بخوبی روشن

* س - مقام و موقع ریشه کن کردن بیسوادی در مبانی و اصول اعتقادی اسلام چگونه است؟

ج - بسم الله الرحمن الرحیم - برای ریشه کن کردن بیسوادی یک داستانی در اسلام است بنام جنگ بدر که از این داستان خیلی براهتی می‌شود فهمید که اسلام برای این موضوع چگونه برنامه ریزی می‌کند. زمانیکه مسلمانان در جنگ بدر پیروز شدند، عده‌ای را کشتند و عده‌ای را اسیر

جهاد

* مکتب اسلام به دوران قبل از خود جاهلیت اطلاق کرده. معایش این است که با ظهور من دیگر جاهلیت نیست و اصلا خودش را در برابر جاهلیت قرار داده است.

بتوانیم این کار را سریعتر به پیش ببریم.
* س - تدریس یک دوره کتاب نهضت حدودا چه مقدار طول می کشد؟

ج - این مدت وابسته به قدرت معلم و شاگرد است اما نو آموزان حداقل دو ماه و حداکثر شش ماه می توانند این کتاب را تا سطح اولیه خواندن و نوشتن یاد بگیرند.

* س - برای برنامه ریزی و اجرای برنامه ها از چه منابعی بهره جسته اید؟ آیا از تجربه کشورهای مختلف جهان نیز استفاده کرده اید؟

ج - ما مسلمانها اگر هماهنگ شده دست بدست هم بدهیم نیازی به تجربه دیگری نداریم و لزومی که ما به سراغ تجربه کوبا برویم و ببینیم برای رفع بیسوادی چه کرده، و یا فلان کشور و یا اسرائیل چه کرده است، چون طرح کشورهای دیگر خیلی برای ما موثر نیست. هر کشوری فرهنگی خاص خود دارد. این مثال در موارد دیگر نیز مصداق دارد، بعنوان مثال در همین جنگ فرماندهان ما می گفتند اگر بسیاری از طرحهای نظامی جهان را در جنگ ایران و عراق بخواهیم پیاده کنیم شکست می خوریم. خودمان طرح دادیم و موفق هم بودیم. مساله بیسوادی هم مساله ای نیست که ما طرحش را از جای دیگر بگیریم، طرحش را اسلام داده است و آن اجری که پیامبر اسلام به امیرالمؤمنین گفت اگر یک نفر را بتوانی در خط اسلام بیاوری از آنچه خورشید دارد می تابد ارزشش بیشتر است و نوشتن وهم صحبتی با آدم یا سواد حتی روی خاک و مزبله شرف دارد تا اینکه آدم کنار آدم بیسواد بشیند و با او همصفت بشود، اگرچه روی قالی باشد.

بغیر از ارزشهای معنوی ارزشهای مادی هم در اسلام برای سواد قائل شده است، ما هم روایاتی می بینیم که پیامبر اسلام یا بعضی از ائمه هدی به یک معلم مقدار زیادی هدیه می دادند و تشویق و ورق بزنید

قهرای وقتی این همه بوستر و مقاله و این همه مصاحبه پخش میشود. اینهمه مجله، کتاب و... در اختیار مردم قرار دارد. مثلا کتابهای شهید مطهری اگر ۱۰۰ هزار جلد چاپ میشود وقتی همه مردم با سواد شدند، چندین برابر خواهد شد. پس خواندن و نوشتن کلیدی است برای بالا رفتن اطلاعات و آگاهی ها در جامعه اسلامی. یکی از عوامل تشخیص رشد یک ملت اینست که ببینیم مصرف کاغذ و کتاب در آن جامعه چقدر است. مسلما وقتی این مصرف بالا رفت یکی از نشانه های رشد جامعه است.
* س: لطفا درباره اقدامات انجام شده و طرحهای آینده نهضت سواد آموزی شرح بدهید؟

ج: چند کار شده که یکی تنظیم دوباره کتاب برای سواد آموزی بوده است. چون کتاب سنگین در دسترس بوده برادران زحمت کشیدند و کتابهای

گرفتند. پیغمبر(ص) شرط آزاد شدن هر اسیر را با سواد کردن ده نفر از مسلمانان قرار می دهد. یعنی پیامبر اسلام برای برطرف کردن بیسوادی از این امکانات نیز استفاده می کند، علاوه بر این روایاتی هم در این زمینه هست و دستورات اخلاقی که در این مورد داده شده است در این سفارشات که اسلام کرده، خواندن و نوشتن را واجب دانسته است، یعنی چیزی یاد گرفتن را که پیامبر فرموده طلب العلم فریضة و پادشاهانی که برای معلم اسلام در نظر گرفته است همه نشان دهنده این است که هیچ مکتبی به اندازه اسلام عنایت به علم ندارد، بطوری که زمان قبل از خودش را زمان جاهلیت نام گذاری کرده به عبارت دیگر اسلام به دوران قبل از خود «جاهلیت» اطلاق کرده. معنایش این است که با ظهور من، دیگر جاهلیت نیست. اصلا خودش را در برابر جهل قرار داده است. تاریخ را دو قسمت نموده: زمان جاهلیت، زمان اسلام بنابراین به مقام و موقع این مطلب از آنجا روشن میشود که اسلام خودش را در

* حضور نماینده جهاد سازندگی در شورای مرکزی نهضت سواد آموزی بدلیل روابط نزدیکی است که بین جهاد و نهضت وجود دارد و شاید رابطه جهاد و نهضت قویترین رابطه ها است.

مناسی تهیه کرده اند که الان زیر چاپ است و خود معلمین نهضت را در چند اردو از جمله اردوی پنج هزار نفره تهران و اردوی مشهد، ارومیه و زنجان شرکت دادیم و از طریق روحانیت متعهد کلاسهایی ترتیب دادیم که در تغذیه ایدئولوژیک آنها موثر باشد. این معلمین به سرتاسر ایران اعزام خواهند شد، که وظیفه دارند غیر از خواندن و نوشتن مطالب و فرهنگ اسلام را بیان کنند. از سوی دیگر چون بودجه نهضت کم بود اضافه اعتبار گرفتیم و امکانات تدارکاتی را نیز زیاد کرده ایم تا انشاء...

برابر جاهلیت معرفی میکند.
* س - بیسوادی برای انقلاب اسلامی چه آفتی دارد؟ و ریشه کن کردن آن چگونه میتواند انقلاب را آسیب ناپذیر کند؟

ج: آشنائی مردم با انقلاب یک مقدار به خود جامعه انقلابی ارتباط دارد که هرچه ارتباط مردم با انقلاب بیشتر شود بیشتر ساخته میشوند و از طرف دیگر مطالعه و آگاهی خود مردم این آشنائی را بیشتر میسازد

می کردند و با این تشویقات و طرحهای زیاد لازم نیست ببینیم دیگران چه کرده اند، همین طور اگر جهاد سپاه مردم، فرهنگ، اگر با کمک کنند مسأله پراحتی حل می شود و ما در خیلی از کارها ابتکار داشتیم، جنگمان جنگ ابتکاری بود، جنگ عمومی بود، جنگ کم خرجی بود، انقلابمان استثنائی بود، رهبران استثنائی است. و انشاء... برای رفع جهل هم باید طرح ابتکاری و استثنائی داشته باشیم.

س - از آنجا که آموزش دانش آموزان دبستانی در روستا تداوم نداشته پس از چند سال آنچه را فرا گرفته بودند از یاد برده اند، برای تداوم آموزش در روستاها چه برنامه ای دارید؟

ج - مجلات سبک وزن و ساده و قابل دسترس را باید نوشت و در روستاها پخش کرد تا آنها بعد از یادگیری خواندن و نوشتن آنها فراموش نکنند، چون اگر برای سواد بخواهیم مثال بیاوریم، چون بیل آهنی است که آن قسمتش که مورد استفاده قرار می گیرد روزی روزی جلا می یابد، و آن قسمتی که بکار نمی رود زنگ می زند. علم هم این چنین است اگر آنرا تداوم بخشیم، یعنی کسی که خواندن و نوشتن بلد است، مقاله بخواند و تمرین کند جلا می یابد و سفید می شود، و این فقط به روستا مربوط نیست، ما هم در حوزه اگر یک مدت مطالعه نکنیم، مطالعات قبلی را فراموش می کنیم، این بستگی به خود شخص دارد.

س - آیا نهضت سوادآموزی یک یاد انقلابی است یا سازمان دولتی، وابستگی اش از نظر بودجه و مدیریت و اختیارات به آموزش و پرورش چگونه است؟ تشکیلات تصمیم گیرنده نهضت به چه صورت است؟

ج - نهضت یک نهاد انقلابی است و صددرصد هم انقلابی است و کارهایش توسط شورای مرکزی انجام می شود، یک نماینده از روحانیت، یک نفر از آموزش و پرورش، یک نفر نماینده از جهادسازندگی، یک نماینده از سوی امام دارد و خودش تصمیم می گیرد، اما برای اینکه تا حدودی در پاسخگویی شخصی برای پاسخ دادن بسزالات باشد، سرپرست نهضت را زمان اول انقلاب شورای انقلاب تعیین می کرد و بعد قرار شد سرپرست را وزیر آموزش و پرورش تعیین کند، ولی اینگونه نیست که کتاب، یا برنامه و امور مالی اش از طرف وزارت آموزش و پرورش باشد. نهضت نهادی انقلابی است اما راهی از سوی آموزش و پرورش به دولت دارد.

* خواندن و نوشتن کلیدی است برای بالا رفتن اطلاعات و آگاهی ها در جامعه اسلامی و یکی از عوامل تشخیص رشد یک ملت این است که ببینیم مصرف کاغذ و کتاب در آن جامعه چقدر است.

س - با توجه به حضور اکثریت بیسوادان در روستاها، و حضور فعال جهاد سازندگی در روستاهای کشور و حضور یک نماینده از جهاد سازندگی در شورای نهضت سوادآموزی، رسالت جهادسازندگی را در این مهم، چگونه ترسیم می کنید؟

ج - حالا که جهاد سازندگی در روستاها فعال است و از آنجائیکه اکثر بیسوادان در روستاها هستند و نهضت هم باید بیشتر فعالیتش در روستاها باشد، و از اینکه جهاد نماینده ای در شورای مرکزی دارد، و در شورای شهرستانها، جهاد سازندگی نماینده دارد، و وارد شدن جهاد سازندگی در نهضت سوادآموزی بدلیل روابط نزدیکی است که بین جهاد و نهضت وجود دارد و حتی بعضی برادران پیش بینی کرده بودند که اصولاً شاخه فرهنگی جهاد سازندگی با نهضت در هم ادغام شود و شاید رابطه جهاد و نهضت قویترین رابطه هاست یعنی رابطه جهاد با نهضت از رابطه جهاد با آموزش و پرورش برتر است قویتر است و ما در همینجا از شما کمک می خواهیم (هم از اعضای جهاد و هم از نماینده جهاد و هم از مجله) و از نماینده امام در جهاد تقاضا داریم که ایشان حکمی به تمام دفاتر جهاد سازندگی در شهرهایی که نماینده جهاد در نهضت حضور ندارد صادر کنند و نماینده ای فعال و با کار برد به همکاری با نهضت معرفی نمایند. البته برادر حجت الاسلام نوری این امر را پذیرفته اند، و انشاء... همانگونه که جهاد موفق بوده است، نهضت هم بتواند با یاری جهاد موفق شود و بهتر بتواند فعالیت کند.

جهاد

طرح ژنریک نهاده‌های کشاورزی

ژنریک در فرهنگ لغات تحت عنوان گروهی که دارای مشخصات هسان هستند آمده است و اصطلاحاً ژنریک به گروه‌هایی گفته می‌شود که دارای ریشه‌های مشترک و خصوصیات کیفی واحدی هستند و از یک ریشه نشأت می‌گیرند. مثلاً در ژنریک داروهای انسانی، داروهایی که دارای نامهای تجارتي مختلف بوده و بوسیله کمپانیهای مختلف ساخته می‌شوند ولی فرمول و طریقه اثر و خصوصیات شیمیایی آنها یکی می‌باشد مثل سبورکس و کفلکس که هر دو آنتی بیوتیک بوده و هر کدام بوسیله یک کمپانی ساخته شده و طریقه اثر آنها نیز یکی است در یک نظام داروئی صحیح باید از نامهای تجارتي این دو صرفنظر نموده و با نام شیمیایی یا عمومی آنها را ارائه دهیم بدین کارژنراسیون داروئی می‌گویند.

درباره نهاده کشاورزی مخصوصاً سموم، علف کشها، داروهای دامی کودها میکروآلمانها با طرح فوق می‌توان تحت ژنریک نهاده‌ای کشاورزی یکی از مشکلات عمده ترویجی و توزیعی در کشاورزی را حل کرد مثلاً سموم شیمیایی سم گزایتون، کوتیون، گوتیون، کوتیون که متعلق به کمپانیهای مختلف هستند همه دارای یک فرمول شیمیایی ماده موثر می‌باشند و اثرات یکسانی نیز دارند که برای سهولت امر و نیز راحتی مصرف کننده می‌توان و باید این سموم تحت نام ماده موثر و یا نام عمومی به بازار عرضه گردند تا اولاً از سودجویی شرکتهای چند ملیتی جلوگیری شود و درثانی زارعین بطور علمی به کاربرد سموم آشنا شوند و همینطور در رابطه با داروهای دامی، کودها، میکروآلمانها بدین طریق می‌توان عمل کرد در حقیقت این ما هستیم که با این کار ابتکار عمل را از شرکتهای واردی و تولید کننده خارجی گرفته و خود مکانیزم مصرف را تعیین می‌کنیم.

طرح دیگر این است که افراد متخصص در کمیته‌های تخصصی با مطالعه نوع مشکلات آفات، بیماریها و گیوه‌ها در یک طیف معرفی و اثر مشابهت کاربرد را اعلام نمایند که بر اثر فاکتورهای زیادی از جمله قیمت، کشور سازنده، کمپانی سازنده، کم‌خطر بودن و سایر فاکتورها بهترین نوع خریداری شود که این کار البته ژنریک نبوده ولی راه دیگر کنترل مکانیزم مصرف است مثلاً ما اعلام می‌کنیم که در رابطه با فلان آفت این چند نوع که مفید هستند بدیهی است هر کدام که بصره باشد با توجه به فاکتورهای بالا خریداری خواهند شد. در رابطه با ماشین آلات نیز باید به این طریق

* کاهش تنوع نام تجارتي باعث محدودیت نوع دارو و سایر نهاده‌ها و سرعت عمل و دقت عمل خواهد شد.

* برای جلوگیری از سودجویی شرکتهای چند ملیتی، این سموم باید تحت نام عمومی به بازار عرضه گردد.

چنگال کمپانیهای چند ملیتی و سوداگر اسیر نگردد. ۲- سردرگمی زارعین و عدم آشنایی زارع بعنوان مصرف کننده با کیفیت و خاصیت نهاده‌ها در صورت عدم اجرای این طرح و آموزش، آشنائی ارشاد زارعین در رابطه با عملکرد نهاده‌های کشاورزی و نه کاربرد نام تجارتي آنها در صورت اجرای طرح.

۳- اجتناب از پرداخت حق (امتیاز نام) و بقول زنده یاد جلال آل احمد (حق البوق) به شرکتهای خارجی زیرا با حذف نام تجارتي و تکیه بر خواص شیمیایی و نام عمومی آن نهاده‌ها عملاً میدان رقابت از کمپانیها گرفته و دست ارگان تامین کننده در این مورد بازگذاشته خواهد شد.

۴- کاهش تنوع نام تجارتي باعث محدودیت نوع دارو و سایر نهاده‌ها شده و از نظر آموزش و انتخاب سرعت عمل و دقت عمل بیشتر خواهد شد.

شکل اجرای طرح:

وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی بعنوان ارگان اصلی و دست اندرکاران کشاورزی مملکت باید با ایجاد کمیته‌های تخصصی در مورد هر نهاده و دعوت از افراد و ارگانهای ذیصلاح ابتدا در مورد هر نهاده مشکلات، مسائل و موانع را بررسی و راه حلها را در جهت این مشکلات ارائه داده و بر اساس خواص مشترک و عملکرد واحد نوعها را طبقه بندی کرده و سپس بر اساس فاکتورهای اولویتها را تشخیص و آن مورد را با نام عمومی (شیمیایی) ماده موثره ارائه نمایند.

از طریق رسانه‌های گروهی با آموزش و توجه زارعین نکات بالا را تذکر و اهداف ابلاغ شوند تا از این طریق فرهنگ مصرف کشاورزان نیز ارتقاء یابد.

مثلاً در رابطه با دفع آفات گندم کافی است که امراض و آفات گندم در ایران و در مناطق مختلف بررسی و شناسائی گردیده و برای هر مورد خاص مثلاً سن گندم یا سیاهک گندم سم مورد مصرف با نام شیمیایی ارائه گردد.

با توجه به نکات فوق یکبار دیگر ذکر این نکته ضروری است که اجرای طرح ژنریک نهاده‌های کشاورزی به عنوان ضروری ترین اقدامات و در سرفصل برنامه‌های دولت و نهادهای انقلابی باید قرار گیرد.

بامید پیروزی اسلام و مسلمین در تمام جبهه‌ها کمیته کشاورزی دفتر مرکزی

عمل شود که با توجه به خصوصیات اقلیمی، امکانات داخلی، شرایط و نوع زمین، نحوه آبیاری، نحوه کشت، نوع محصول بر اساس تجربیات افراد خیره و ذیصلاح مشخصاتی را بعنوان یک ملاک جامع و دستورالعمل کلی بطوری بیان کنیم که اولاً ماشین آلات وارداتی دارای شرایط لازم بوده و از تعدد و تنوع نامهای تجارتي نیز کاسته شود تا امکان نیرویس و خدمات آموزشی نیز فراهم آید. ناگفته پیداست که وقتی آرمها و نامها تحت ضابطه درآمده و محدود در یک مملکت ارائه شود هم امکانات بهتر جذب شده و هم محدودیت‌های تجاری برای دولت و ارگانهای زیربط از بین خواهد رفت.

در رابطه با بذر این طرح نیز بدین سان عملی است که مسئله مهم انتخاب واریته‌های مناسب، با توجه به وضع اقلیمی و نیاز مملکت و امراض و آفات موجود (اجرای قرنطینه) بدون توجه به نامهای تجارتي کمپانی تولید کننده بذر خواهد بود. وارد کردن و تکثیر اقلام بذر تحت شماره‌های فنی و کلاسی مشخص درآوردن این نوع بذرها اجرای این طرح در مورد این نهاده است.

مزایای طرح:

۱- اولین و مهمترین گام در جهت سهولت و حسن اجرای تجارت خارجی توسط دولت است تا در